

WOORD VOORAF

In deze dertigste bundel Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg zijn opnieuw drie artikelen opgenomen.

Sandra van Esser opent het jaarboek met een studie over de politieke denkbeelden van de jeugdige Mr J.M.L.Th. Cals. Tegen het einde van zijn politieke carrière gold premier Cals als een exponent van de linkervleugel van de Katholieke Volkspartij. De auteur vraagt zich af, hoe zijn politieke denkbeelden tot 1950, het jaar waarin hij voor het eerst tot een kabinet toetrad, zijn gevormd. Vooral de gedachten van de christelijke humanist Jacques Maritain blijken de politieke en sociale gedachtenwereld van Cals te hebben bepaald.

W.J.M. Klaassen heeft een oudere, heel uitvoerige studie over het herstel van de vakorganisatie in de mijnbouw na de bevrijding van Zuid-Limburg in 1944 samengevat. Hij wijst erop dat ook in het bevrijde zuiden van Nederland het streven naar een doorbreking van het sterk verzuilde sociale en politieke organisatiepatroon krachtig is gepropageerd. Hij gaat na hoe de Eenheidsbond voor het mijnbedrijf is ontstaan en waarom die bond zoveel weerstanden opriep, dat het uiteindelijk resultaat van het eenheidsstreven slechts een verdergaande fragmentatie van de mijnwerkersorganisatie is geweest: naast de drie traditionele bonden bestond voortaan een vierde.

J.C.G.M. Jansen ging na welke kenmerken van de Limburgse economie hebben bijgedragen tot het ontstaan van een regionaal economisch leven met heel specifieke kenmerken. Uit een overzicht van de drie achtereenvolgende pogingen Limburg – en in het bijzonder het zuidelijk deel van die provincie – te industrialiseren destilleert de auteur een aantal kenmerken van de regionale economische structuur die haar groeimogelijkheden zo sterk afremden dat het gewest telkens weer na verloop van enkele generaties in de versukkeling geraakte.

Enige jaren lang werd de publicatie van het literatuuroverzicht om financiële redenen onderbroken. De rubriek wordt nu hervat met een overzicht van de inhoud van een aantal scripties die gedurende de laatste jaren door diverse studenten aan het instituut zijn aangeboden. Het literatuuroverzicht werd verzorgd door J. van den Boogard, F. Cammaert, S. van Esser, J. Jansen, L. Kreukels en J. Starmans.

Traditiegetrouw wordt de aflevering van de Studies besloten met het Jaarverslag van het Sociaal Historisch Centrum de samenstelling van het bestuur en een lijst van contribuanten en begunstigers.

De redactie